

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAISTNIENIA RYZYKA PRÓBY
SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ, ZACHOWAŃ AUTODESTRUKCYJNYCH
(DEKLAROWANIE SAMOBÓJSTWA PRZEZ UCZNIĄ, PRÓBA SAMOBÓJCZA LUB
SAMOBÓJSTWO UCZNIĄ)**

§ 1

Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny i niepedagogiczny) ma obowiązek zareagowania na wszelkie sygnały o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia oraz na niepokojące zachowania uczniów mogące wskazywać na zamiary samobójcze. W przypadku zaobserwowania lub posiadania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym psychologa/pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.

§ 2

Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych lub autodestrukcyjnych.

- Do zachowań, które powinny zaniepokoić pracowników szkoły, gdyż mogą wskazywać na należą:
 - wypowiedanie, zapisywanie komunikatów świadczących o myślach i planach samobójczych,
 - zainteresowanie lub wręcz zabsorbowanie śmiercią,
 - poszukiwanie informacji, w jaki sposób odebrać sobie życie,
 - gromadzenie leków, potrzebnych przedmiotów, narzędzi,
 - pisanie listów pożegnalnych
 - mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku wyjścia z sytuacji,
 - samookaleczenie się, autoagresja w różnych formach,
 - długotrwały stan smutku, przygnębienia,
 - pozbywanie się osobistych i ważnych dla ucznia przedmiotów,
 - izolowanie się, zamykanie się w sobie,
 - rezygnacja z zajęć, w które dotychczas był zaangażowany,
 - duża zmienność nastroju i emocji,
 - istotne zmiany w zachowaniu i funkcjonowaniu w domu, w szkole,
 - wzrost impulsywności, nagłe impulsywne działania, akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze, zwiększona drażliwość, podatność na irytację, trudność w kontroli emocji,
 - odrzucanie pomocy, poczucie, że udzielenie pomocy jest już niemożliwe,
 - zachowania ucieczkowe (związane z dużym napięciem emocjonalnym), absencja w szkole,
 - oskarżanie się, poczucie winy, poczucie bycia złym człowiekiem, ciężarem dla innych,
 - stan świadczący o zmęczeniu i niemocy.

- Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy ucznia lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
- Po odebraniu zgłoszenia pedagog/psycholog szkolny lub wychowawca w porozumieniu ze specjalistami szkolnymi dokonują diagnozy zgłoszenia oraz sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
- Psycholog bądź pedagog udzielają wsparcia emocjonalnego.
- Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyny niepokojących zmian w zachowaniu ucznia.
- Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły.
- Wraz z rodzicami ustalane są zasady postępowania wobec ucznia: sposób i zakres kontaktów z rodzicami, a także pomoc psychologiczno-pedagogiczna na terenie szkoły lub poza nią.
- Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, psycholog/pedagog zaleca rodzicom konieczność konsultacji z odpowiednimi specjalistami poza szkołą.

§ 3

Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

- Pracownik, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego.
- Po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają ucznia samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
- Informują o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
- Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia jeśli jest to konieczne, wzywają Pogotowie Ratunkowe i informują o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia.
- Uczeń powinien natychmiast zostać objęty indywidualną specjalistyczną opieką psychologiczną i psychoterapeutyczną (poza szkołą).
- Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, wskazują rodzicom konieczność skontaktowania się z lekarzem psychiatrą.

§ 4

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły.

- Pracownik, po otrzymaniu informacji o próbie samobójczej ucznia, stara się natychmiast go odnaleźć.
- Po odnalezieniu ucznia ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, nie pozostawia ucznia samego.
- Usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
- Stara się dyskretnie przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
- Jeśli zachodzi taka potrzeba, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Kiedy pojawi się taka możliwość, powiadamia lub zleca powiadomienie o zdarzeniu dyrektora szkoły.

- Jeżeli zachodzi taka potrzeba, wzywa pogotowie ratunkowe, policję. Jeśli to możliwe, powinien zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
- Dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
- próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- Pedagog/psycholog szkolny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), jeśli takie są. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

§ 5

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły.

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą, a rodzic poinformował szkołę, dyrektor szkoły lub pedagog/psycholog przekazują rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- Pedagog/psycholog szkolny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), jeśli takie są. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

§6

Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej.

- Przed powrotem do szkoły po powziętej próbie samobójczej konieczne jest dostarczenie przez rodziców ucznia informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
- Pedagog / psycholog szkolny we współpracy z wychowawcą otaczają ucznia wzmoczoną opieką np. poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów oraz ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ich dziecka.
- W przypadku uzyskaniu ze szkoły informacji o zaistnieniu przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia, rodzic ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i skorzystać z pomocy odpowiedniego specjalisty.

§7

Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia.

- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.

- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa wychowawcy klas przekazują wiadomość na forum swoich klas (należy unikać przekazywania informacji na forum szkoły).
- W komunikacie skierowanym do uczniów należy:
 - ograniczyć się do absolutnego minimum,
 - unikać sensacyjnego rozgłosu,
 - nie wspominać ani nie opisywać metody samobójstwa oraz miejsca, w którym je popełniono,
 - unikać gloryfikowania ucznia,
 - położyć nacisk na żałobę po śmierci, cierpienie ludzi z najbliższego otoczenia (konsekwencje dla osób, które pozostały),
- Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom szkoły. Przekazują informacje o dostępnej pomocy – lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.
- Zorganizowanie w jak najkrótszym czasie zajęć o charakterze psychologicznym dla grupy, która najczęściej przebywała ze zmarłym dzieckiem i najlepiej je znała, najlepiej by byli to specjaliści zewnątrzni
- Szkoła ściśle współpracuje z właściwymi instytucjami.

§8

W przypadku zaistnienia omówionych sytuacji działa Zespół Kryzysowy, powoływany przez dyrektora, do którego zadań należy:

- Ustalenie, które z sygnałów ostrzegawczych występują u danego ucznia,
- Analiza sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w oparciu o dostępne w szkole informacje, w celu wstępnego ustalenia przyczyn złej kondycji psychicznej ucznia,
- Kontakt z rodzicami w celu przekazania informacji o zagrożeniu oraz podjęcie z nimi współpracy zmierzającej do ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
- Udzielanie pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazanie placówki, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc,
- Ustalenie z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ucznia.